SJORS

BEHOORT BIJ PANORAMA 1 APRIL 1937

WACHT, KAMERAAD, LAAT ME DRIE KEER RADEN

DE STRATOSFEER-TOCHT van Piet van Walen

DOOR B. TEN HOVE

ALS die Piet van Walen geen vliegenier wordt, dan weet ik het niet." Zo spraken de vriendjes en kennissen van Piet en niet ten onrechte.

Al zijn vrije tijd besteedde hij aan de vliegerij, of liever, werd doorgebracht met snuffelen in boeken of tijdschriften over de vliegsport.

Maar aan één ding had hij helemaal zijn hart verpand. Dat waren de stratosfeer-tochten.

De tweeling-broeders Piccard waren zijn grootste helden. Wat hàd hij meegeleefd met het verslag in de kranten over de eerste stratosfeer-vlucht van professor Piccard. En kreeg je hem er over aan het praten, wat niet zo moeilijk viel, dan leek het wel, of hij er zelf bij was geweest. Wat ze daar eigenlijk in die hoge luchtlagen zochten, wist Piet niet precies.

* * *

Piet had juist zijn huiswerk af. Na de avondboterham had hij nog een Franse thema moeten maken en die was gelukkig gereed. Hij zat nu nog zo'n beetje in de krant te neuzen.

Piet was al een paar maal gestoord door moeder, die meedeelde, dat het hoogste tijd was om naar bed te gaan.

„Nog heel eventjes, moeder, ik heb de krant zó uit!"

„Nu, vooruit dan," gaf moeder toe. „Ik moet nog een briefje schrijven naar tante Marie. Daar ben ik in een minuut of tien mee klaar. Dan breng jij de brief even op de bus, maar daarna ook één, twéé, drié naar bed."

Piet sloeg weer een blad van de krant om. Wat zag hij dáár?

De broer van professor Aguste Piccard bereidt in Amerika een nieuwe stratosfeer-vlucht voor.

„Moeder, hoor 'ns! Professor Piccard, u weet wel, die...."

„Ja, jongen, wacht nu even met je verhaal. Anders komt er van mijn brief niets terecht.'"

Het bericht in de krant was overigens interessant genoeg om iederen jongen, of hij nu Piet van Walen heette of niet, belang in te boezemen.

Professor Piccard's tweelingbroer zou binnenkort een nieuwe stratosfeer-vlucht maken. Hij wilde zich daarbij niet, zoals bij vroegere vluchten, bedienen van één gasballon, maar van een tros van 2000 kleine gummi-ballons. De geleerde was nu van plan, eerst een proefneming te doen met een tros van 80 van die ballons, waarbij natuurlijk geen bemanning mee zou gaan. Hij hoopte op zijn werkelijke tocht een hoogte te bereiken van 32.000 meter. Men kon, eenmaal boven, enige ballons laten ontploffen, waarna men weer langzaam zou dalen.

Wanneer moeder op dat ogenblik niet zo druk aan het schrijven was geweest, zou ze gedacht hebben, dat Piet over de krant in slaap gevallen was!

Hij zat nu nog zo'n beetje in de krant te neuzen.

Plots, met een ruk zat Piet overeind. Zag hij dat goed?

„De geleerde stratosfeer-onderzoeker vraagt een vrijwilliger, die bereid is, de proefvlucht te maken. Gegadigden gelieven er rekening mee te houden, dat alleen een zeer licht persoon in aanmerking komt."

Dat was Piet's kans. 's Nachts kon hij er bijna niet van slapen. Laten wij het kort maken en volstaan met de mededeling, dat hij tien dagen later in New York aan wal stapte. Het duurde niet lang of hij had zich met den heer Piccard in verbinding gesteld. Deze vatte dadelijk grote genegenheid op voor den ondernemenden knaap.

De onderzoeker zag weldra in, dat hij in Piet den juisten persoon voor zijn proefvlucht gevonden had. En wat ook zeer belangrijk was, zijn gewicht was veel lichter dan dat van welken der talloze andere vrijwilligers ook.

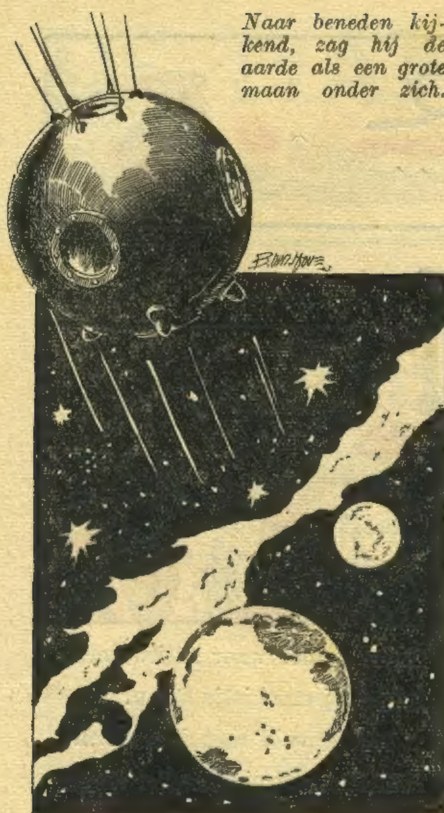
Wel achtte de geleerde het noodzakelijk, Piet op het gevaarlijke van de vlucht te wijzen, maar daarop gaf deze lachend ten antwoord:

„U hebt al zoveel van die vluchten achter de rug. Waarom zou ik het er slechter afbrengen dan u, wanneer ik al uw aanwijzingen nauwkeurig volg?"

Zo werd dan de tocht vastgesteld op de volgende morgen.

* * *

Het was die ochtend prachtig weer met een onbewolkte lucht. Piccard was in zijn nopjes. Aangekomen in de werkplaats, die er meer uitzag als een laboratorium, keek Piet zijn ogen uit. Enige werklieden waren al bezig, de ballonnetjes, die veel weg hadden van grote speelgoedballons, met gas te vullen. Piet had vanzelfsprekend de meeste aandacht voor de kleine cabine. Deze was gemaakt in de vorm van een kogel met aan vier zijden, op de bodem en bovenaan, ronde venstertjes van zeer dik glas. Piet keek door een van deze ruitjes naar binnen en duizelde van de vele ingewikkelde instrumenten. De geleerde verzekerde hem evenwel glimlachend, dat hij zich over die apparaten niet bezorgd behoefde te maken. Die bedienden zichzelf.

Naar beneden kijkend, zag hij de aarde als een grote maan onder zich.

Het enige, wat hij had te doen, was op de hoogtemeter te kijken en af en toe aanwijzingen, die hij hem per radio zou geven, op te volgen.

Een half uur later was het grote moment gekomen. Piet liet zich nog eens nauwkeurig alles uitleggen, wat hij te doen had en klom in de nauwe cabine of gondel, zoals hij genoemd werd.

Deze was intussen naar buiten gesleept, waar een klein aantal genodigden de verrichtingen met belangstelling gadesloeg.

Daar zat Piet in de nauwe ruimte, omringd door talloze vreemde instrumenten. De opening, waardoor hij naar binnen geklommen was, werd zorgvuldig dichtgeschroefd.

Onze moedige luchtreiziger keek eens door het kleine bovenvenstertje en daar zag hij de tachtig ballons een meter of twintig boven zich, door stevige, dunne kabels met de gondel verbonden. Een teken werd gegeven en daar verhief de gondel zich met een ruk van de grond. Piet zwaaide naar den heer Piccard en de anderen, die steeds kleiner leken te worden. Nog even en hij moest al door het venster in de bodem van de gondel kijken, om hen nog te kunnen waarnemen.

Plotseling hoorde Piet een stem. Hij schrok op, maar moest direct daarop om zijn angst lachen. Het was de radio, waaruit zeer duidelijk de stem van den heer Piccard klonk: „Piet, vertel mij eens, wat wijst de hoogtemeter op het ogenblik aan?"

Piet voldeed aan dit verzoek en zei door de microfoon:

„Vierhonderdvijftig meter, mijnheer! Het gaat prachtig en het lijkt wel, of ik door een kanon ben afgeschoten, zo vlug gaat het. Ik zit maar voortdurend door het benedenvenster te kijken, zo mooi lijkt de aarde van hier uit. Ik kan nog net de mensen onderscheiden, die bij de start aanwezig waren. Nu ben ik al op zeshonderd meter hoogte."

„Prachtig," klonk weer de stem van den geleerde. „Ik vind het een geruststelling dat je het zo prettig vindt en dat je helemaal niet bang bent. Hou je hoofd maar koel en volg nauwkeurig mijn raadgevingen op, dan gaat alles goed. Je moet me om het kwartier oproepen."

Op vierduizend meter begon Piet een enigszins raar gevoel te krijgen. Hij was niet duizelig en toch voelde hij zich slap. Zijn oren begonnen te suizen en zijn hart klopte geweldig. Juist wilde hij dit den heer Piccard melden, toen diens stem door de radio klonk.

„Hoe staat het met de ballons?" vroeg de heer Piccard.

Piet keek eens naar boven en schrok zich bijna een aap. Die dingen waren wel twee keer zo groot geworden! Toen hij dit met verschrikte stem aan den heer Piccard meedeelde, begon deze te lachen. „Die zetten in de verdunde lucht uit, m'n jongen. Dat is heel natuurlijk. Maak je maar niet bang, hoor! Ze worden nog viermaal zo groot."

Het vergezicht was intussen prachtig geworden. Dank zij de heldere lucht zag hij de aarde, zover het kleine venster in de bodem dat toeliet. Dorpen en steden leken als uit een speelgoeddoos. En steeds ging Piet nog met duizelingwekkende vaart omhoog!

Daar wees de hoogtemeter al 25.000 meter aan. Piet drukte op een knop om enkele ballons te laten springen, zodat hij kon dalen en keek gespannen door het bovenvenster. Niets gebeurde. Nog eens en nog eens probeerde hij het, zonder resultaat. Nu begon Piet werkelijk angst te voelen.

De heer Piccard was helemaal overstuur, toen hij het bericht vernam. Hij gaf Piet de raad het nog eens te proberen. Maar niets hielp. Een hoogte van 38.000 meter was nu bereikt en steeds ging het hoger!

Was ik er maar nooit aan begonnen! dacht Piet. Het begon nu ook zeer benauwd te worden in de gondel. Het zweet brak den armen jongen uit. Naar beneden kijkend, zag hij de aarde als een grote maan onder zich. In andere omstandigheden zou hij verrukt zijn geweest over dit prachtige gezicht, maar nu begon hij bijna te huilen.

De ballons waren angstwekkend groot geworden. Opeens.... een geweldige schok. Opkijkend zag Piet tot zijn ontzetting alle ballons tegelijk uit elkaar springen. Op hetzelfde ogenblik voelde de ongelukkige reiziger alles om zich heen draaien. Hij viel, viel met ontzettende snelheid....

* * *

....Boem!!!!

„Maar, jongen toch, wat hebben we nu?"

„W-w-w-wat?.... Hè??" Piet wreef zijn ogen eens geducht uit.

Daar zat hij op de grond naast zijn stoel, een afgescheurd stuk krant krampachtig in z'n vingers.

Nu bleek de ware toedracht der zaak! Piet was, al lezend, over de krant in slaap gevallen. Tijdens zijn avontuurlijke en angstige droom had hij zich op zijn stoel heen en weer bewogen, met het gevolg, dat hij er op het laatst afgetuimeld was.

Gelukkig was 't maar een droom geweest!

Opkijkend zag Piet tot zijn ontzetting alle ballons tegelijk uit elkaar springen.

TED OP AVONTUUR

DE VLUCHT IN DE NACHT

„Kom, ik breng jullie naar buiten,"
Zei de vrouw van den bandiet.
„In de woning van mijn vader,
Zoekt de pasja jullie niet!"

Vlug, zo liepen ze door 't donker;
In de verte scheen de maan.
Ted, die voelde zich onrustig;
Hoe zou dit wel verder gaan?

In de kamer waar ze kwamen,
Zagen zij een kistje staan.
't Was gevuld met diamanten:
Pukkie's hart ging sneller slaan.

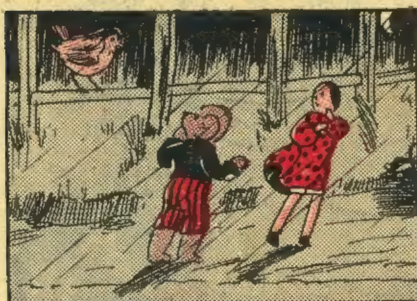
Voordat zij naar bed toe gingen
Keken z' eerst nog alles af.
Zagen, dat in een der kamers,
Nog een kind in 't bedje lag.

„'t Is niet pluis," zei Ted tot Pukkie,
„'t Is hier net zo erg als dààr!
Wil je me geloven, zusje,
'k Neem de benen, dat is klaar!"

Samen klommen ze door 't venster,
Holden hard door veld en wei,
Regen striemde hun gezichtjes,
Maar ze bleven zij aan zij.

Plots hoort Ted een vogel roepen,
't Beestje zat daar op een paal.
„Wat 'n haast!" riep 't wonder-diertje
„Zeker beiden aan de haal?"

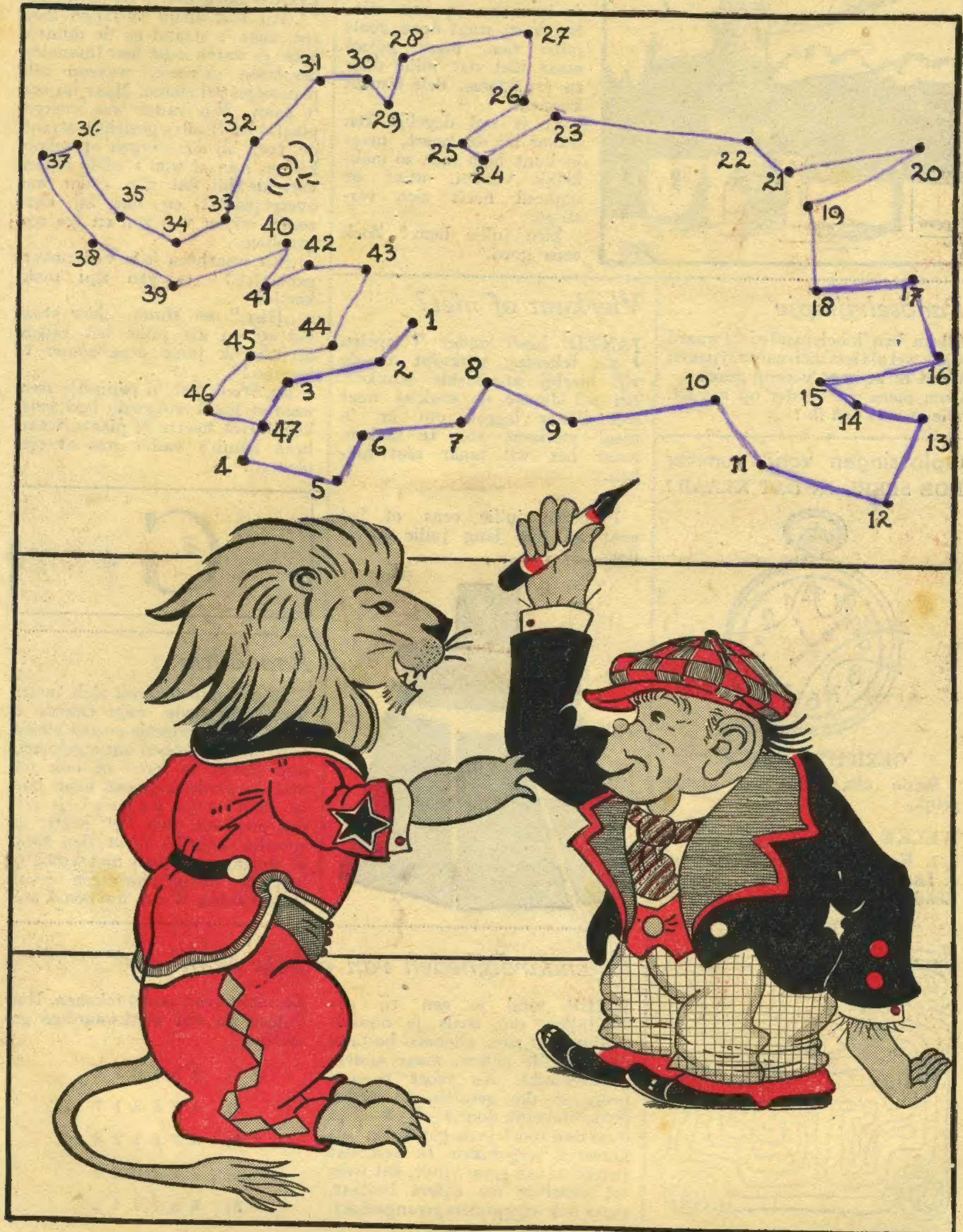
Ted vertelde 't wedervaren.
„'k Hoor het en begrijp het best,"
Zei de vogel, „volg me nu maar,
Ik breng jullie naar m'n nest."

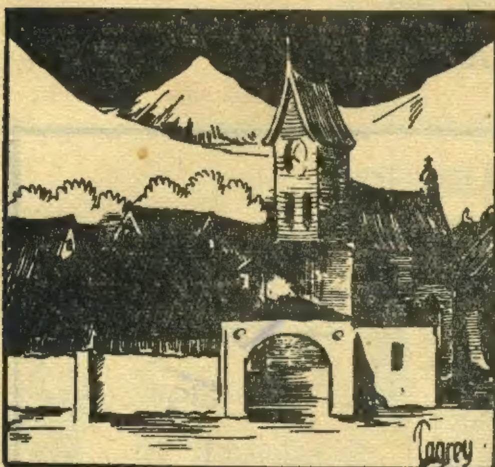
De vogel vloog een woning binnen,
Door een openstaande luik.
„'t Lijkt me, Ted," zei Puk half slap'rig,
„Dat ik 't lekker hooi al ruik."

DE HANDIGE TEKENAAR

(ZIE DE BESCHRIJVING OP BLADZIJDE 7)

ONS EIGEN RAADSELHOEKJE

Zoekplaatje

HIER heb je een heel aardig kasteel, waarvan de bewoners op reis zijn. De poort staat open, zoals jullie zien, maar geloof maar niet dat jullie daar zo een, twee, drie binnen kunnen.

Er is wel degelijk een waker bij de poort, maar je kunt hem niet zo makkelijk vinden, want de olijkerd heeft zich verstopt.

Zien jullie hem ? Zoek eens goed.

Een verborgen plaatsnaam

HUUB had geluk. 'n Reuzengeluk. Hij had altijd verlangd naar zee, naar 't strand en de duinen, maar er waren ieder jaar financiële bezwaren geweest, waarop alle plannetjes afketsten. Maar nu zou 't gaan. Zijn vader was overgeplaatst en Huub's gezichtje straalde, toen hij die morgen op school kwam. Aan al wie 't wilde horen, vertelde hij dat zijn vader was overgeplaatst en dat hij deze zomer lekker van zon en zee zou genieten.

„En waarheen is je vader overgeplaatst ?" vroegen zijn makkertjes.

„Hier," zei Huub, „hier staat het op, en als jullie het raden, inviteer ik jullie deze zomer te logeren !"

En Huub liet 'n papiertje zien, waarop hij 't volgende had getekend. Hoe heette de plaats, waarheen Huub's vader was overgeplaatst ?

G

Raadselrijmpje

Alleen ben 'k helemaal niets waard
Maar wel als iets zich aan mij paart;
Word ik in rang voorop gezet,
Geen mens die verder op me let.
Wie of wat ben ik ?

Oplossingen vorig nummer

HOE SPEEL IK DAT KLAAR ?

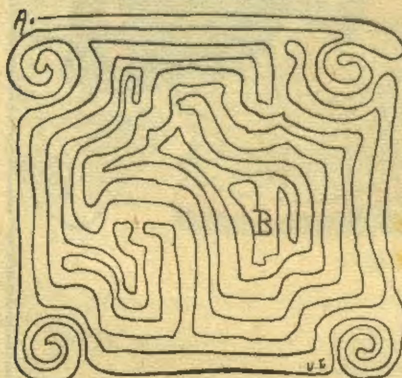
GEZICHTSBEDROG

Beide afstanden zijn precies gelijk.

WELKE DIEREN ZIJN DAT ?

1. Kat. 2. Kippen. 3. Kameel. 4. Lam. 5. Os. 6. Aal. 7. Tor. 8. Eend. 9. Koe. 10. Haas.

DE DOOLHOF

Vierkant of niet?

JANTJE heeft onder 't spelen z'n tekening verknipt in de vijf hierbij afgebeelde stukken. Nu wil Jantje de stukjes weer aan elkaar leggen om er 'n mooi vierkant van te maken, maar het wil maar niet lukken.

Proberen jullie eens of het gaat en hoe lang jullie erover doen.

Raadseltje

Mijn eerste bevindt zich tussen hemel en aarde, mijn tweede is iets wat een jongetje en een meisje hard nodig hebben om regelmatig hun lessen te leren of ook om met 'n slecht rapport naar huis te gaan; mijn g e h e e l is iets dat men, als men het heeft, zo spoedig mogelijk moet zien kwijt te worden, wil men niet vroeg of laat de lastige gevolgen ervan ondervinden. Wie of wat ben ik nu ?

Eigenaardigheden van enkele getallen

HIER vind je een rij getallen, die, zoals je onmiddellijk kunt zien, allemaal bestaan uit dezelfde cijfers, maar anders gerangschikt. Nu moet je eens proberen die getallen te delen, respectievelijk door 2 - 3 - 4 - 5 en 6 en dan moet je de gevonden uitkomsten vergelijken. Ik wed, dat je telkens een getal vindt, dat weer uit dezelfde zes cijfers bestaat, maar ook weer anders gerangschikt. Ga maar even aan 't rekenen. Hier volgen de vijf merkwaardige getallen.

1) 2 8 5 7 1 4

2) 4 2 8 5 1 7

3) 5 7 1 4 2 8

4) 7 1 4 2 8 5

5) 8 5 7 1 4 2

DE HANDIGE TEKENAAR

BIJ DE PLAAT OP BLADZIJDE 5

DITMAAL een heel gemakkelijke opgaaf. Een meester leeuw is in de leer gegaan bij zijn vriend Joko, de aap, om 'n knap tekenaar te worden. Maar Joko houdt wel van 'n grapje en om eens te kijken hoever z'n leerling het al gebracht heeft in de edele kunst van het tekenen, heeft Joko iets heel geheimzinnigs ontworpen.

„Daar is 't model," zegt hij tegen de leeuw.

De leeuw kijkt verwonderd naar het bord en ziet er niets anders op staan dan een bepaald aantal puntjes en cijfers. Hij kijkt de aap vragend aan en Joko heeft grote pret.

„Hoor je 'm brommen?" vraagt Joko. „Ik zie hem slaan met z'n reusachtige oren en ik hoor hem snuiven met...."

„Ik zie of hoor niets," gromt de leeuw. „Er is nergens een dier te zien."

„Toch wel," lacht Joko, „als je maar goed kijkt en een tikje handig te werk gaat. Probeer het maar eens en maak je leraar niet te schand, Leo, want dan geef ik je heus geen les meer."

Vriend leeuw deed zijn best en toen hij aan 't laatste cijfer was gekomen, dus aan 47, zag hij daar inderdaad 'n pracht van een dier staan. Een...... ?

Nou moeten jullie dit ook eens proberen.

Beginnend met cijfer 1, moet je de getallen met een recht lijntje verbinden. Dus van 1 naar 2; van 2 naar 3 enz. tot aan 47. En als jullie een beetje secuur te werk gaan, zullen jullie verstomd staan om jullie eigen vaardigheid in het sneltekenen.

VERJAARDAG

Annemarietje was jarig!
Ze vond het gezellig en fijn,
En zeide met vrolijke oogjes:
„Dat moest ied're Maandag zo zijn."

Een koek met een lintje, een borstplaat,
Een pop en een keukenfornuis,
Een badje, een snoezige weegschaal,
En ook nog een grappige muis.

En 's middags met Liesje en Truusje,
En Keesje en Hansje en Jet,
Toen deden ze prettige spelen
En hadden verbazend veel pret.

En moesje trakteerde zo heerlijk
Op taart met limonade er bij.
Ze dronken gezellig uit rietjes
En waren heel vrolijk en blij.

R. v. D.—K.

GESCHIEDENIS ZONDER WOORDEN

SJORS VOORZITTER VAN DE REBELLEN-CLUB

EEN REKENKUNSTJE.

